

dia.be

VOLGTOETSEN EN LEERMIDDELEN

DE DOORLOPENDE TOETS- EN LEERLIJN BIJ DIABE/DIATOETSEN

VAN BaO NAAR SO

REFERENTIENIVEAUS NEDERLANDS A-stroom / BEGRIJPEND LEZEN

1F

Apen herkennen 'vrienden' op foto's

Volwassen makaken zijn in staat om hun familieleden en groepsgenoten te herkennen op foto's. Dat hebben Duitse wetenschappers aangetoond.

- 5 Makaken tonen relatief weinig interesse voor foto's van soortgenoten waarmee ze een sociale band hebben. De dieren richten hun aandacht over het algemeen veel langer op afbeeldingen van apen die ze nog niet kennen. Daarmee is volgens onderzoekers van de Universiteit van Göttingen aangetoond dat makaken hun groepsgenoten kunnen herkennen op foto's. Dat melden ze in een wetenschappelijk tijdschrift.

10 **Herkenning**
De wetenschappers kwamen tot hun ontdekking door makaken te confronteren met foto's van groepsgenoten en soortgenoten die ze nog nooit eerder hadden gezien. "De volwassen dieren keken veel langer naar bekende dieren, wat suggereert dat ze de leden van

1. Wat betekent 'relatief weinig' (regel 5)?
A. heel weinig
B. vrij weinig
C. niet weinig

- De leerlingen kunnen verhalende en informatieve teksten uit schoolboeken, van internet, uit tijdschriften of folders voor hun leefwereld lezen. De teksten gaan over bekende onderwerpen, hebben korte zinnen en niet teveel onbekende woorden.
- De leerlingen begrijpen de uitleg of informatie uit een tekst, ook al staat er wel eens een moeilijk woord in.
- Ze kunnen een korte tekst in alinea's verdelen en tussentitels daarbij bedenken.
- Leerlingen kunnen een tekst navertellen en herkennen de mening van de schrijver.
- Ze maken gebruik van wat ze weten van het onderwerp van een tekst om deze te begrijpen.
- Ze kunnen schema's lezen en uitleggen wat ermee bedoeld wordt.
- Leerlingen kunnen de informatie uit een tekst verwerken en iets gericht vinden. Ook kunnen ze informatie opzoeken in een woordenboek of atlas.
- De leerlingen kunnen instructies (bij schoolopdrachten) lezen en begrijpen.
- Ze kunnen hun mening geven over een tekst en uitleggen waarom.
- Leerlingen kunnen eenvoudige teksten beoordelen op bruikbaarheid en juistheid.

2F

De mens en het milieu

Het milieu heeft invloed op de mens. De mens is net als alle andere organismen afhankelijk van het milieu. Het milieu levert de mens voedsel, zuurstof, water en energie. Het milieu levert ook grondstoffen waarvan allerlei producten worden gemaakt.

- 5 Bijvoorbeeld hout waarvan o.a. papier wordt gemaakt. Ten slotte is het milieu belangrijk als plaats voor recreatie.

De invloed van de mens op het milieu

Omgekeerd wordt het milieu ook beïnvloed door de mens doordat de mens ingrijpt in het milieu. De mens kan stoffen toevoegen aan het milieu of er stoffen aan onttrekken. De mens kan ook het milieu veranderen. Milieuproblemen ontstaan als het milieu door het ingrijpen van de mens ernstig wordt verstoord. Dit kan zijn doordat de mens stoffen aan het milieu toevoegt die leiden tot vervuiling, of doordat zo veel stoffen aan het milieu worden onttrokken dat er sprake is van uitputting. Ook kan de mens het milieu zodanig veranderen dat er sprake is van een milieuprobleem.

5. Waarvoor kan de zin "De bevolkingsdruk... zitten." (regel 22) worden vervangen?
- A. De bevolkingsdruk alleen is niet de oorzaak van de milieuproblemen die we nu hebben.
 - B. We hebben nu milieuproblemen door de bevolkingsdruk.
 - C. Bevolkingsdruk leidt niet tot grote milieuproblemen.
 - D. Door de milieuproblemen die we nu hebben, zal de bevolkingsdruk nog toenemen.

- De leerlingen begrijpen teksten met tussentitels en een duidelijke alinea-indeling en uitleg.
- Ze begrijpen en onthouden de informatie uit o.a. schoolboeken en halen informatie uit jeugdkranten, tijdschriften, mailberichten, internetteksten, formulieren, tabellen, grafieken en schema's.
- Ze begrijpen instructieve teksten, zoals opdrachten in schoolboeken, recepten en gebruiksaanwijzingen en weten waarvan de schrijver in een reclametekst, folder of brochure ze probeert te overtuigen.
- Ze begrijpen teksten met een mening en kunnen een eigen mening geven.
- Leerlingen kennen voldoende woorden om de meeste teksten te begrijpen. Als ze een onbekend woord tegenkomen kunnen ze de betekenis halen uit de woordvorm of de context van de tekst of uit het woordenboek.
- Ze begrijpen de hoofdgedachte en onderscheiden hoofd- en bijzaken, inleiding, midden en slot van een tekst. Ook kunnen ze verbanden leggen tussen hoofd- en bijzaken en ze in een schema plaatsen.
- Ze kunnen teksten samenvatten en uitleggen wat een grafiek, tabel of illustratie met de tekst te maken heeft.
- De leerlingen herkennen tekstverbanden, verwijfs- en signaalwoorden als die, voordat, want, omdat, terwijl, bovendien, maar ...
- Ze begrijpen figuurlijk taalgebruik en maken gebruik van wat ze al van het onderwerp weten.
- Ze kunnen de bedoeling van de schrijver uitleggen.

naar 1F

naar 1F

1F

naar 2F

naar 2F

2F

dia.toetsen

dia.be

VOLGTOETSEN EN LEERMIDDELEN

DE DOORLOPENDE TOETS- EN LEERLIJN BIJ DIABE/DIATOETSEN

VAN BaO NAAR SO

REFERENTIENIVEAUS NEDERLANDS A-stroom / TAALBESCHOUWING

1F

- Leerlingen kunnen woorden met regelmatige spelling en sommige woorden met onregelmatige spelling correct schrijven.
- Ze kunnen eenvoudige en relevante woorden met hulptekens correct schrijven.
- Ze kennen de basisprincipes van de werkwoordspelling bij de persoonsvorm in de tegenwoordige en de verleden tijd en passen deze toe in eigen teksten.
- Ze controleren hun teksten op voorkomende spelfouten en interpunctie.
- De leerlingen kunnen de volgende leestekens correct gebruiken: punt, dubbele punt, komma, uitroepetekens, vraagtekens, aanhalingstekens en schrijven de nodige hoofdletters bij eenvoudige situaties.
- Ze kennen grammaticale begrippen als zelfstandig naamwoord, werkwoord, bijvoeglijk naamwoord, lidwoord, onderwerp, persoonsvorm, infinitief, zin, zinsdeel ...
- In gesprekken over teksten weten leerlingen wat bedoeld wordt met: fictie, non-fictie, feit, mening, alinea, teksttypes en soorten, hoofdgedachte, centraal thema, signaalwoorden, inleiding, midden en slot.
- Leerlingen kunnen enkele voor hun leefwereld relevante teksttypes herkennen en benoemen.
- Leerlingen kunnen talen als Nederlands, Frans, Duits en Engels en taalvariëteiten herkennen en benoemen.

Luister aandachtig naar het volgende geluidsfragment.

▶ 0:06 / 0:06

2. Maandenlang zat hij in eenzaamheid op dat eiland.

59. Wat is het lijdend voorwerp in deze zin: Iedereen kende het volkslied.

- A. iedereen
- B. kende
- C. het volkslied

2F

- De leerlingen kennen de woordspelling waaronder moeilijke gevallen als: 's ochtends, cafés, Ria's fiets en Hans' huis, een ijzeren hekwerken de meervoudsvorm bij zelfstandige gebruikte verwijzingen (alle/allen).
- Ze kennen de spelling van samengestelde woorden met of zonder de tussen -n.
- Ze kunnen relevante, maar ook complexere woorden met hulptekens correct schrijven.
- Leerlingen beheersen de tegenwoordige tijd van de persoonsvorm met stam op -d, ook bij homofonen (word/t), en de verleden tijd van zwakke werkwoorden met stam -d of -t.
- Ze herkennen homofonen als veranderd/t.
- De leerlingen beheersen de regels i.v.m. het hoofd lettergebruik, ook voor wat betreft moeilijkere situaties.
- Leerlingen controleren hun teksten op spelfouten.
- De leerlingen kennen de volgende grammaticale begrippen: voltooid deelwoord, (on)bepaald lidwoord, toekomstige, (on)voltooid tijd, hulpwerkwoord, voor-naamwoord, voorzetsel, telwoord, lijdend en meewerkend voorwerp.
- In gesprekken over teksten weten ze wat bedoeld wordt met teksttypen en -soorten, hoofdgedachte en centraal en alinea-thema, samenvatting. Ze weten wat signaalwoorden zijn, vooruit- en terugverwijzingen en tekst elementen als titel, tussentitel, inleiding, midden en slot.
- Ze kunnen tekststructuren herkennen en benoemen.
- Leerlingen kunnen diverse teksttypes herkennen en benoemen.
- Ze herkennen synoniemen en homoniemen en onderscheiden figuurlijke en letterlijke taal.
- Leerlingen kunnen talen als Nederlands, Frans, Duits en Engels en taalvariëteiten herkennen en benoemen.

naar 1F

naar 1F

1F

naar 2F

naar 2F

2F

dia.toetsen